

ENGGS
European Network
of Green Seniors

PROHLÁŠENÍ ENGGS

Úvod.

V blízké budoucnosti se Evropa stane svědkem demografické změny, která se projeví jak v politické, tak v hospodářské oblasti. K této změně dojde, protože přibývá starších lidí, zatímco celkový počet obyvatel klesá. Takové realitě budou čelit všechny evropské země.

Důsledkem je, že na starší lidi bývá až příliš často pohlíženo jen jako na nákladovou položku, odpovědnou za kdejakou krizi rozpočtu, poškozující domácí hospodaření a brzdící hospodářský růst.

Evropská síť zelených seniorů (ENGGS) nesdílí takové záporné stanovisko. Nespátřujeme v demografickém vývoji budoucí zápas mezi generacemi. Vidíme zde naopak příležitost ke společné tvůrčí práci všech věkových skupin pro společnou budoucnost, kde budeme moci spojit naši zkušenost s nadšením mladých lidí.

Je zapotřebí změnit náhled na staré lidi a zbavit se stereotypu, který je považuje buď za ubohou a závislou skupinu společnosti, nebo za sobce, upnuté jen na své bohatství a svůj majetek. Ve skutečnosti jsou naše potřeby stejně rozmanité jako jiných lidí. Máme v úmyslu prožít stáří smysluplně a tak dlouho, jak jen budeme schopni, se ve společnosti aktivně podílet na činnosti pro veřejné blaho.

Jestliže obyvatelstvo trvale stárne, musí starší občané převzít větší díl společenské odpovědnosti. Starší lidé jsou skrytým zdrojem bohatých zkušeností, znalostí a dovedností, který čeká na své objevení a uznání. Politici by měli důvěřovat ve způsobilost starších občanů a uvítat jejich spoluúčast při vytváření a uskutečňování politických programů. Považujeme se samozřejmě za součást Zeleného hnutí, jehož počátky mnozí z nás pamatují a odvozují odtud i řadu zkušeností; někteří z nás patří mezi zakládající členy Zelených stran.

Neptáme se příliš, co může Zelené hnutí udělat pro starší občany, ale spíš, co mohou starší lidé se svými zkušenostmi, časem, energií a tvořivostí udělat pro Zelené hnutí.

V pojetí ENGGS je proto přednostní otázkou, čím můžeme my, starší lidé, přispět ke zdokonalení ekologické politiky, k činnosti a k úspěchu Zelených stran.

V Zeleném hnutí s jeho sociálním a ekologickým zaměřením nespátřujeme hnutí pouze dočasné. Víme, že chce-li lidstvo přežít, potřebuje Zelené hnutí věčně živé.

Zelené hnutí není ani regionální, ani národní. Je mezinárodní a všesvětové. Zatímco jiné strany mohou omezit svou činnost na určitou oblast či národ, Zelení natrvalo nemohou. Činnost mezinárodní je pro ně nutností.

ENGGS zakládá svou činnost na stranických programech Zelených v Evropě a na Řídících zásadách Evropské zelené strany (EGP), přičemž hledá řešení pro demografické změny na kontinentu s narůstajícím počtem starých lidí. Abychom toho dosáhli, vytyčujeme následující body našeho manifestu, které se na jedné straně týkají osobního života starých lidí, na straně druhé jsou výsledkem naší celoživotní zkušenosti a chceme je proto vnést do Zelené politiky. Tím se snažíme přispět k dosažení společných Zelených cílů jako jsou solidarita, mír, trvalá udržitelnost, spravedlivé rozdělování či odvrácení nebezpečí klimatických změn.

1. Žádnou diskriminaci na trhu práce

ENGS odmítá diskriminaci starších zaměstnanců na pracovním trhu takovými způsoby, jakými jsou nucený předčasný odchod do důchodu, odpírání možnosti přeškolení či možnosti zastávat odpovědná místa. V žádné profesi by nemělo být vynucováno předčasné penzionování, nejde-li o zdraví či schopnost zaměstnance. Usilujeme rovněž o možnost dalšího vzdělávání pro starší zaměstnance.

Důsledky nových evropských nařízeních, směřujících k vyloučení věku ze mzdových stupnic, by měly být urychleně přezkoumány.

2. Předávání zkušeností – celoživotní vzdělávání

ENGS si přeje, aby znalosti a zkušenosti starších lidí byly společnostmi přijímány jako celek, zejména pak na pracovištích.

Mnoho starších lidí získalo během svého dlouhého profesního života strategické myšlení a jednání a schopnost společenského působení, což se mladí lidé musí teprve učit. Na druhé straně potřebují starší lidé pomoc a školení v oboru informačních technologií (IT), který většina mladých lidí ovládá lépe.

To je důvod, proč vyžadujeme právo na celoživotní vzdělávání, právo na výměnu vědomostí a poradenství zejména mezi staršími a mladšími lidmi, a to jak na pracovištích, tak v soukromé oblasti. Potřeba pomoci a školení v IT by však neměla být omluvou pro přehlížení a podceňování mnoha jiných schopností starších zaměstnanců. Společnou činností starších a mladších bychom tak chtěli vytvořit nové příležitosti pro naši společnost.

Více než dosud by měly být vtaženy do života společnosti jiné diskriminované skupiny, jako osoby s nízkými příjmy, migranti či postižení lidé.

3. Právo na osobní a společenský rozvoj.

Všechny generace a všichni členové společnosti mají právo na osobní a sociální rozvoj. Ten podmiňuje, aby člověk mohl žít svobodně a sám o sobě rozhodovat.

Pevná a přitažlivá demokratická společnost si cení rozmanitosti ať věkové či etnické, životního způsobu městského či venkovského. K dosažení takové různorodosti by měla být zajištěna rovnost přístupu k prostředkům – kultuře, vzdělání, výchově. Ani chudoba, ani věk by neměly být překážkou.

Uvědomělý poměr k přírodnímu prostředí umožňuje člověku pochopit své místo v celém ekosystému. Základem takového poměru je vzájemná úcta, uznání osobní integrity jiných lidí, interkulturální a smyslové nadání, vlastnosti, které je možné rozvíjet i v pozdním věku.

4. Dobrovolnická práce

My „mladí senioři“ se po odchodu do důchodu nechceme stát nákladovou a výdajovou položkou společnosti, ale chceme využít čas, který nám byl vyměřen, ke smysluplné společenské činnosti.

Naší neplacenou prací bychom chtěli přispět ke změně žebříčku hodnot a dát pojmem „práce“ a „volný čas“ nový význam.

Společnost ovšem musí ocenit naši činnost v komunitách tím, že bude zřizovat agentury pro dobrovolnickou práci, které budou dobře organizovány, umožní náš podíl na jejich vytváření a účast v nich. To v žádném případě neznamená přebírání pracovních míst, výpovědi zaměstnancům a jejich náhradu neplacenými dobrovolníky.

Zemí, kde dobrovolnická práce už je organizována, se to samozřejmě netýká. Tam však budeme žádat oficiální uznání dobrovolnické práce a věcné předpisy pro její vykonávání.

5. Starobní důchody

Zasazujeme se o přiměřené starobní zaopatření pro každého, o systém, který neustálým znehodnocováním důchodů nepovede k chudobě ve stáří.

Projednána musí být také společná základní představa o důchodovém pojištění.

6. Nové formy žití a bydlení ve stáří

My, senioři z ENGS, chceme trávit náš život ve vlastním bytě či domě tak dlouho, jak to bude možné. Nechceme žít v ghettech pro staré lidi, které vedou k větší závislosti, ani v rozdrobené společnosti s rozdělením na věkové skupiny. Budeme-li potřebovat péči, musí zde být možnost vybrat si z několika rozdílných podob bydlení, vhodných i pro staré lidi: žití v několikageneračním domě, v obyčejném sousedství nebo v rozděleném bytě. Mělo by také být možné obdržet peněžní pomoc na přeměnu domácnosti, která se stala již příliš velkou, na některý jiný způsob bydlení.

7. Proti rostoucí liberalizaci sociálních služeb

ENGS žádá jasné zákonné předpisy pro sociální služby v celé Evropě. Odmítáme definici takových služeb jako “zboží”, obchodovatelnému ve volném tržním hospodářství, a žádáme naopak jejich zvláštní zákonnou ochranu jakožto základní veřejné služby. Sociální a zdravotní služby, týkající se občanů, zejména starých lidí, musejí být v budoucnu zaručeny jako základní péče. Zdravotní péče a sociální služby by v žádném případě neměly být omezeny společenským postavením nebo právem k pobytu.

8. Pomoc starším migrantům

Systémy sociálního zabezpečení by měly být přístupné pro heterogenní skupinu migrantů tak, aby na ně mohli lehce dosáhnout ve shodě se svým kulturním zázemím. Podporujeme interkulturální otevření a modernizaci zabezpečení pro starší migranty. K dosažení takového stavu je nutné, aby ti, kdo pracují v těchto službách, získali potřebné informace přímo v dotyčných skupinách, v jejich organizacích a u jejich představitelů.

9. Přístup ke zdravotní péči. Zemřít důstojně.

Zdravý a odpovědný způsob života může pomáhat dlouho zachovat dobré zdraví. Pro starší lidi by měla být přístupná kvalitní a komplexní zdravotní péče, poskytovaná profesionály, dobrovolníky a rodinnými příslušníky. Těm, kdo si to přejí, by měla být poskytnuta konečná péče doma či v hospici použitím paliativní medicíny.

Domácnosti starých lidí by měly být pravidelně kontrolovány volenými zástupci sdružení usedlíků, které bude mít potřebné právo takovou inspekci provádět.

10. Mobilita

Veřejná doprava by měla být přístupná a bezpečná pro všechny věkové skupiny, tak aby nebylo příliš obtížné použít vlak, tramvaj nebo autobus. Pro nízkopříjmové skupiny by měla být sleva jízdného.

Aby byla veřejná doprava bezpečnější, měl by se zvýšit počet členů bezpečnostního personálu.

11. Nová smlouva mezi mladými a starými.

S postupujícími demografickými změnami v celé Evropě budou muset starší lidé přispívat větší měrou společnosti a hospodářství. Musí nastat spolupráce mezi mladými a starými. Zatímco se mladí lidé bojí nezaměstnanosti, starší se mohou bát ve stáří nouze. To je důvod pro novou smlouvu mezi generacemi. Chceme pomoci najít nejlepší řešení problémů a tím posílit a udržovat soudržnost generací.

12. Senioři z ENGS zasahují do všech ostatních oblastí politické činnosti, které se dotýkají jejich zájmů.

ENGS se chce podílet na řešení všech politických otázek, které se týkají celé naší společnosti:

- a. Angažujeme se za trvale udržitelné žití v Evropě a za budoucnost, kde spotřeba se nestane jedinou náplní života. Chceme dokázat, že vedením nekonzumního způsobu života umožníme lepší budoucnost také chudším národům.
- b. Existuje-li již globalizace, pak chceme, aby měla sociální a ekologický rozměr a požadujeme hospodářství se smysluplným růstem.
- c. Místo omezeného tržního myšlení s jeho diskriminující stupnicí hodnot lidských zdrojů dáváme důraz na etické stránky lidského života, který má svůj vlastní účel. Smyslem života není práce jako taková, smyslem života je život sám.
- d. Zelené národní a nadnárodní činnosti jsou nezbytné, protože potřebujeme účinnou protiváhu k existujícím multinacionálním ekonomickým a finančním strukturám a organizacím; ty jsou v našem globalizovaném světě úspěšně činné a nemají žádné problémy s jinými jazyky, náboženstvím, smýšlením, mentalitou, národní identitou či národními zájmy.
- e. Mezi Zelenými a tradičními politickými stranami je podstatný rozdíl: Zelené strany přinášejí do politiky –vědomě či nevědomě- zcela nový rozměr. Nezaměřují se výlučně na podmínky života v lidské společnosti, ale také na soužití lidské společnosti s okolím, kde musí platit přirozené právo všech druhů živých bytostí o žití a přežití v přírodních podmínkách. To je také důvod, proč není možné vtěsnat zelená stanoviska do zjednodušujícího vzorce levá – pravá.
- f. Protože každý člověk má mít právo na přístup k energii, žádáme, aby dozor a doprava energie zůstala veřejnou službou, která se za žádných okolností nesmí stát obětí liberalizace.
Další služby, jako veřejnou přepravu, poštu, telefony či zdravotní péči, považujeme rovněž za služby pro společnost. Budeme se zasazovat o to, aby všechny tyto služby zůstaly službami veřejnými a tam, kde tomu tak již není, aby byly pod veřejnou správou vráceny. Umíme si v nich představit i účast zaměstnanců či zákazníků.
- g. Přírodní katastrofy stejně jako jiné pohromy a bída mívají mezinárodní rozměry. Světová reakce na ně bývá často bezprostředním a ohromujícím aktem solidarity. Globalizovaný svět ale nepotřebuje pouze tyto živelné mezinárodní kampaně, nýbrž účinné a trvalé solidární struktury.
Zelení musí podporovat neziskové organizace jako je Greenpeace či Amnesty International stejně jako OSN, EU či UNICEF, ale musí vytvořit i něco nového: vedle evropské sítě by měla být založena také mezinárodní síť Zelených seniorů.
- h. Pro zachování života na Zemi nestačí soupeření tradičních politických stran v prostředí lokálního blahobytu s masovou produkcí a masovou spotřebou. Jestliže věda v konzumní společnosti neumí najít východisko, zbývá pouze řešení, které navrhuje Zelená hnutí, tedy změna způsobu života, vytvoření nové ekonomie a posuzování prosperity rodin či národů podle jiných měřítek, tj. podle míry využití hodnot, ne podle míry směny hodnot.
- i. Nenabídne-li věda jiné možnosti neomezeného růstu, bude svět přinucen změnit způsob života. Může to vést k násilným střetům kvůli nedostatku vody a jiných zdrojů. Ekologická hnutí, která dlouho varují před hrozbou podobných srážek, musí bránit soudržnost mezinárodní demokracie a zamezit tak nejlepší možnou cestou válkám a násilí.

Uvedené body jsou důvodem, proč musíme posilovat Zelené hnutí na mezinárodní úrovni a proč ENGS potřebuje lidi se zájmem o politiku, kteří jsou ochotni pomoci nám těchto cílů dosáhnout.